

Vaardigheidskaart 1.1.1. INDELING VAN WERKSTUK / VERSLAG / PRAKTISCHE OPDRACHT

*Altijd pagina's nummeren; illustraties nummeren en van onderschrift voorzien!
Altijd eigen tekst gebruiken; citaten tussen "....." Altijd spellingscorrectie gebruiken!*

VOLGORDE/NAAM	WAT HOORT HIER IN / OP TE STAAN
TITELPAGINA	titel + naam, adres, postcode, woonplaats + school, klas, vak, docent + datum
INHOUDSOPGAVE	Mag direct na de titelpagina, of achterin na de bronnenlijst
VOORWOORD	Persoonlijk woord
PROBLEEMSTELLING	Vermelding en toelichting van hoofdvraag en deelvragen Uitleg van werkwijze
HISTORISCHE INLEIDING	Algemene inleiding op het onderwerp: tijd, gebied, enz.
HOOFDSTUKKEN	Voor elke deelvraag een hoofdstuk
CONCLUSIE	Samenvatting en beantwoording hoofdvraag
BRONNENLIJST	Alle geraadpleegde bronnen noteren volgens regels vaardigheidskaarten 5.1 en 5.2.

Vaardigheidskaart 1.1.2 INDELING VAN WERKSTUK / SCRIPTIE / PRAKTISCHE OPDRACHT

*Altijd pagina's nummeren; illustraties nummeren en van onderschrijf voorzien!
Altijd eigen tekst gebruiken; citaten tussen "...."Altijd spellingscorrectie gebruiken!*

VOLGORDE/NAAM	WAT HOORT HIER IN / OP TE STAAN
TITELPAGINA	titel + naam, adres, postcode, woonplaats + school, klas, vak, docent + datum
INHOUDSOPGAVE	Mag direct na de titelpagina, of achterin na de bronnenlijst
VOORWOORD	Persoonlijk woord
VERANTWOORDING	Toelichting waarom het onderwerp belangrijk / zinvol is om te bestuderen
PROBLEEMSTELLING	Vermelding en toelichting van hoofdvraag (of hypothese) en deelvragen Uitleg van werkwijze
HISTORISCHE INLEIDING	Algemene inleiding op het onderwerp: tijd, gebied, enz.
HOOFDSTUKKEN	Voor elke deelvraag een hoofdstuk
CONCLUSIE	Samenvatting en beantwoording hoofdvraag of hypothese
EVALUATIE	Hoe beoordeel je – achteraf - zélf je werkwijze en je resultaten?
BRONNENLIJST	Alle geraadpleegde bronnen noteren volgens regels vaardigheidskaarten 5.1 en 5.2.

Een hypothese is een voorlopige conclusie / een vooronderstelling

Vaardigheidskaart 1.2.

SOORTEN VRAGEN: BESCHRIJVENDE, VERKLARENDE EN WAARDERENDE

	BESCHRIJVENDE <i>(kennisvragen)</i>	VERKLARENDE <i>(begripsvragen)</i>	WAARDERENDE <i>(oordeelvraag)</i>
<i>Gaan over</i>	Gebeurtenis	Vergelijking en / of Verklaring en gevolgen	Eigen mening
<i>Kenmerk</i>	beschrijvend	Samenhang tussen dingen	Beargumenteerde afweging
<i>voorbeeldvragen</i>	Wie Wat Welke Waar Wanneer / hoelang Hoe (hoeveel)	Wat is het verschil / de overeenkomst tussen Waarvoor = OORZAAK Waarom = REDEN Hoe komt het dat = OORZAAK OF REDEN Wanneer + gaat = aanleiding Waarvoor leidde = GEVOLG Verklaar, hoe = <u>o</u> orzaak+ <u>r</u> eden+ <u>a</u> anleiding	IN HOEVERRE is..... Belangrijk / onbelangrijk Geslaagd / mislukt Verstandig / onverstandig Goed/ slecht

Alle deelvragen tezamen moeten beantwoording van de hoofdvraag mogelijk maken!

Deelvragen vind je bijvoorbeeld door het schrijven van een goede algemene historische inleiding (tijd, gebied, enz.)!

Hoofdvraag <i>waarderende</i>	<i>“In hoeverre is de persoon van Hitler doorslaggevend geweest voor zijn politiek succes?”</i>
Deelvragen <i>beschrijvend</i> <i>beschrijvend</i> <i>beschrijvend</i> <i>verklarend</i>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Wat is bekend over het persoonlijk leven van Adolf Hitler? 2. Hoe zag Duitsland er tussen 1918 en 1933 <i>politiek, economisch en sociaal-cultureel</i> uit? 3. Wie waren Hitlers medestanders en tegenstanders? 4. Hoe ging Hitler te werk bij het veroveren van de politieke macht in Duitsland? 5. Waardoor of waarom waren zijn tegenstanders niet in staat die machtsgreep te voorkomen?

ONGESCHREVEN BRONNEN		GESCHREVEN BRONNEN	
Onderverdeling	Voorbeelden	Onderverdeling	Voorbeelden
<u>Voorwerpen</u>	<i>Wapens</i> : dolk, pijl en boog, tank <i>Gereedschap</i> : hamer, computer <i>gebruiksvoorwerpen</i> : kruik, kast, tafel <i>Kleding</i> : japon, sandalen <i>Sieraden</i> : kroon, armband <i>'Stoffelijke resten'</i> : skelet, mummie <i>waardemiddelen</i> : munten OBJECTIEF (-)	Teksten die bedoeld zijn om <u>gegevens vast te leggen</u> , zodat ze later als <u>bewijs</u> kunnen worden gebruikt	<i>Officiële</i> : paspoort, burgerlijke stand, bekeuring, stembiljet, cijfers <i>Privé</i> : diploma, testament, hypotheekakte, kassabon <i>zakelijk</i> : boekhouding, notulen, jaarverslagen OBJECTIEF (-)
<u>bouwwerken</u>	<i>'woning'</i> : huis, hut, kasteel, boerderij <i>'infrastructuur'</i> : weg, aquaduct, rails <i>bijzondere bouwsels</i> : hunebed, kerk, moskee, tempel OBJECTIEF (-)	Teksten die bedoeld zijn om <u>informatie te geven</u>	<i>Journalistiek</i> : krant, tijdschrift <i>Wetenschap</i> : boek, tijdschrift INFORMATIEF (±)
<u>Beeld en geluid</u>	<i>Beeld</i> : foto, film, tekening, (stand)beeld <i>Geluid</i> : radio, cd, bandopname	Teksten die bedoeld zijn om <u>meningen en / of gevoelens te uiten</u> of kenbaar te maken	<i>Egodocumenten</i> : dagboek, liefdesbrief <i>propaganda</i> : pamfletten, verdedigingsrede SUBJECTIEF (+)
<u>Monumenten</u>	“ter ere van, ter herinnering aan” INFORMATIEF(±) / SUBJECTIEF (+)		
<u>Levende persoon</u>	Ooggetuige INFORMATIEF(±) / SUBJECTIEF (+)		

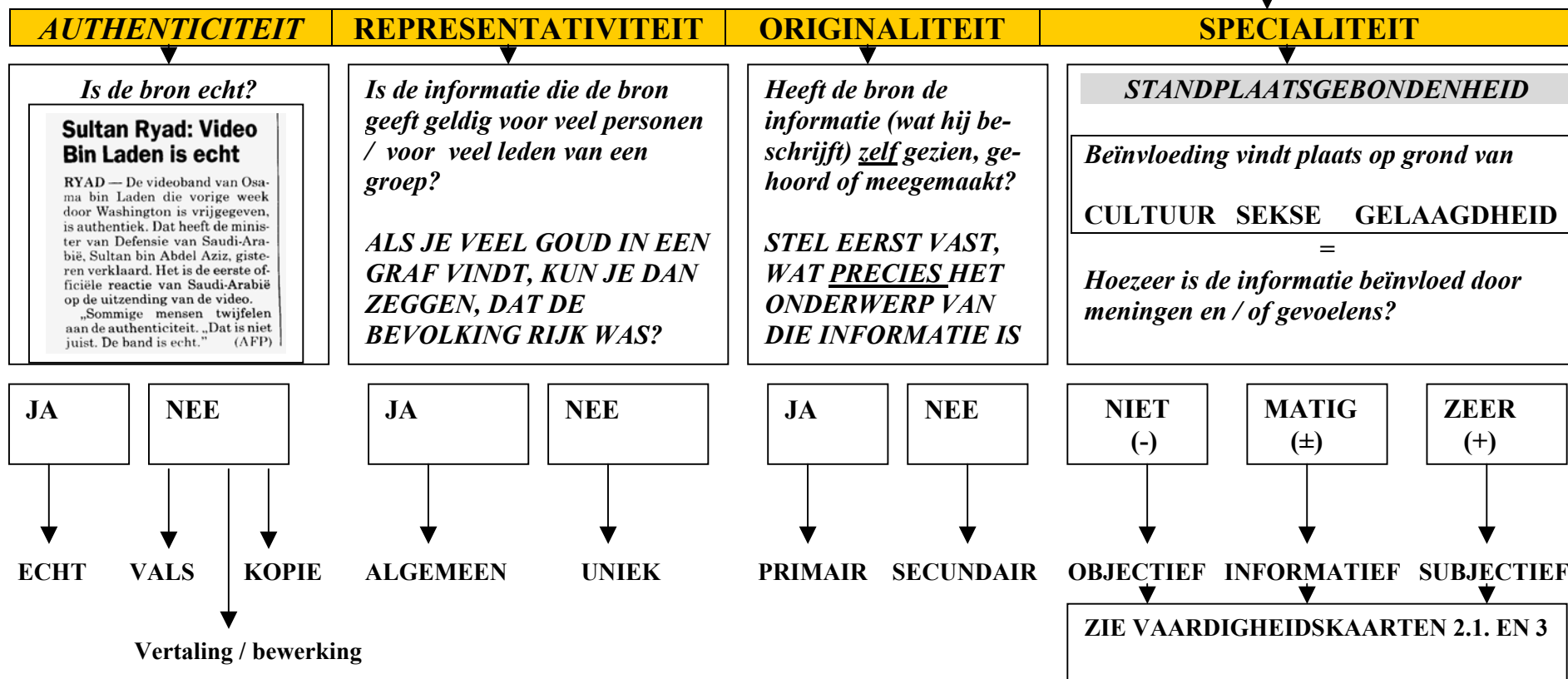
Objectief = niet beïnvloed door meningen/gevoelens, informatief = matig beïnvloed, subjectief = zeer beïnvloed

BRONNEN

ALLE BRONNEN

GESCHREVEN BRONNEN

Ongeschreven 2 en 3

Vaardigheidskaart 2.3. BETROUWBAARHEID VAN BRONNEN= BRONNENONDERZOEK (kort stappenplan)

1. ONGESCHREVEN OF GESCHREVEN

ONGESCHREVEN	GESCHREVEN = alle teksten en cijfers
--------------	--------------------------------------

1. VOORWERPEN, GEBOUWEN

A. DOCUMENTEN } Officiële (paspoort, geboorteakte)
 niet-officiële (notulen, kassabon)

2. BEELD- EN GELUID, MONUMENTEN

B BOEKEN, TIJDSCHRIFTEN, KRANTEN

3. LEVENDE PERSONEN

C DAGBOEK, PERSOONLIJKE BRIEF, PROPAGANDA

2. **OBJECTIEF (-) = niet beïnvloed**

INFORMATIEF (±) = weinig beïnvloed

SUBJECTIEF (+) = zeer beïnvloed (SPECIALITEIT)

Standplaatsgebonden -	Standplaatsgebonden ±	Standplaatsgebonden +
-----------------------	-----------------------	-----------------------

(1), (2), A

B, (2), (3)

C, (2), (3)

3 **PRIMAIR OF SECUNDAIR (ORIGINALITEIT): WAS DE MAKER (OOG- / OOR-) GETUIGE VAN WAT HIJ BESCHRIJFT?**

Ja: PRIMAIR	Nee: SECUNDAIR
-------------	----------------

ZELF GEHOORD, ZELF GEZIEN, ZELF MEEGEMAAKT

VAN ANDEREN

(informatie) *A* $\xrightarrow{\text{direct}}$ *B* primaire bron

(informatie) *A* $\xrightarrow{\text{direct}}$ *B* $\xrightarrow{\text{indirect}}$ *C* primaire bron *secundaire bron*

4. **REPRESENTATIEF OF NIET-REPRESENTATIEF (REPRESENTATIVITEIT): IS.....REPRESENTATIEF VOOR WAT, VOOR WIE?**

Ja =Algemeen = de informatie geldt voor vele gevallen	Nee =Uniek = de informatie geldt voor één of enkele gevallen
---	--

BRUIKBAARHEID

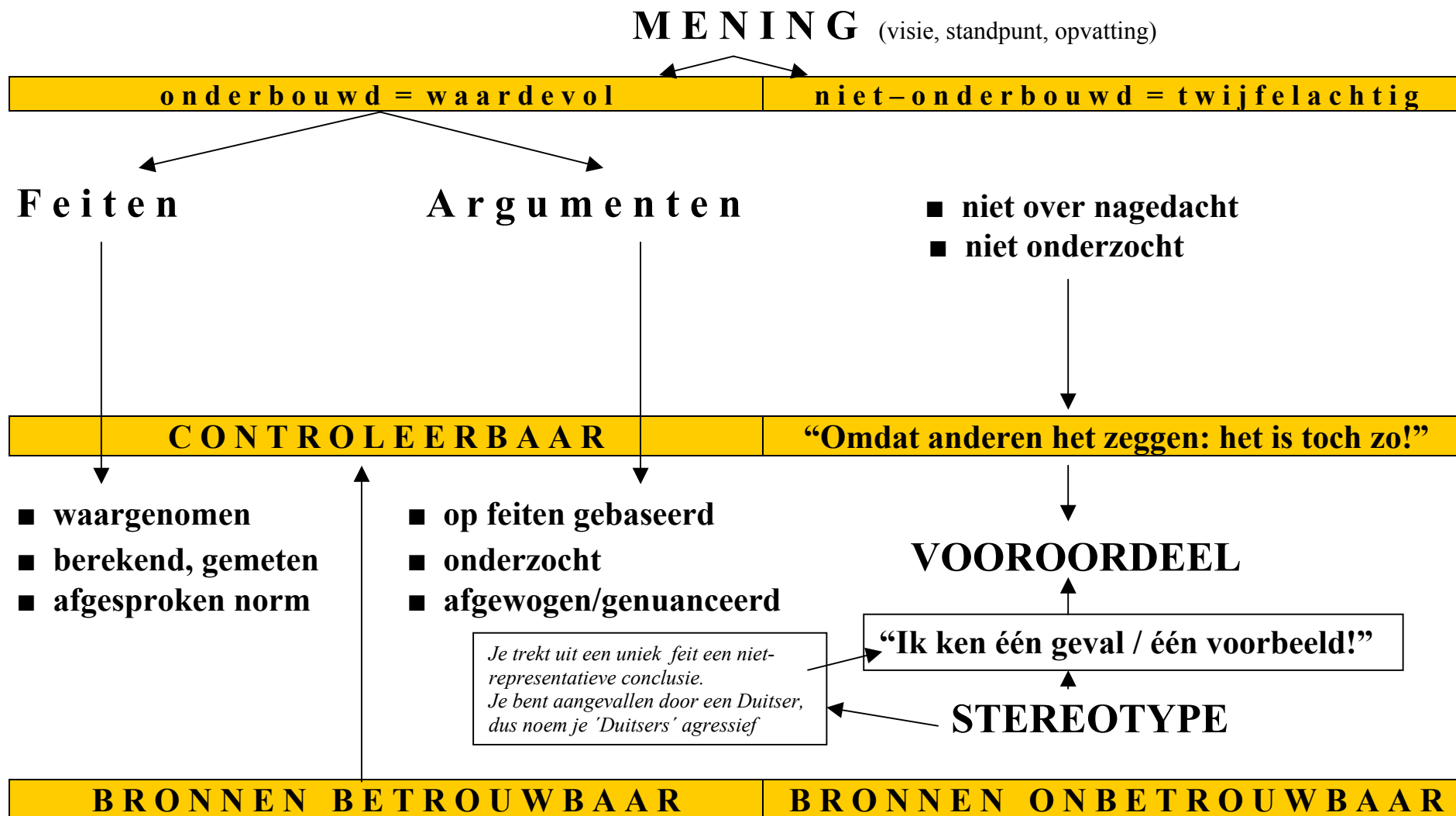
GESCHIKTHEID

- past de bron bij je hoofdvraag en deelvragen?
(kijk naar inhoudsopgave en voor- en achterkaft)
- past de bron bij je niveau?
(voor welke leeftijd, voor welke afdeling [onderbouw-bovenbouw; vmbo-havo-vwo])
- voldoet de bron aan de gestelde eisen?
(schrijver(s) bekend; bronvermelding [ook voor internet!])
- is de bron geschreven in een toegankelijke taal?
(Nederlands; andere talen alleen in overleg met docent)

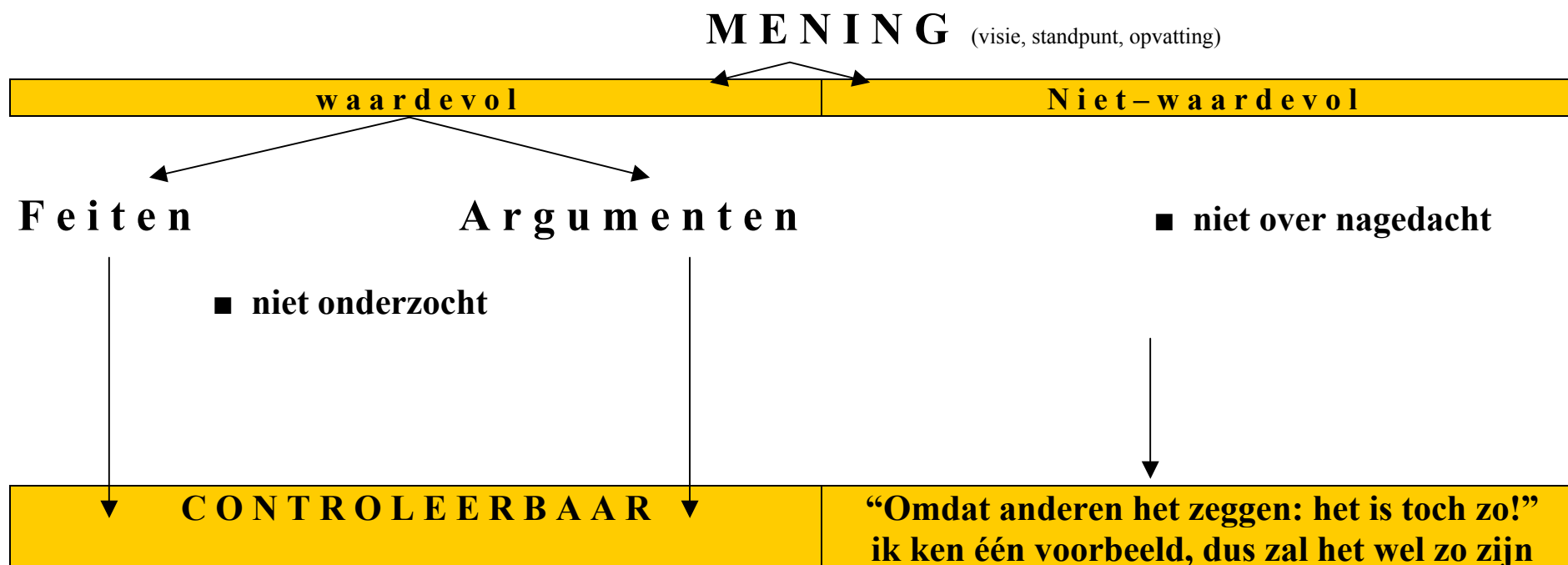
BETROUWBAARHEID

Zie verder vaardigheidskaart 2.3.

Vaardigheidskaart 3.1. FEIT. MENING, VOORoorDEEL, STEREOTYPE

Vaardigheidskaart 3.2. FEIT, MENING, ARGUMENTEN

- waargenomen
(gehoord, gezien...)
- berekend, gemeten
(%, m, 10.000 inwoners)
- afgesproken norm
(tropische dag = $\geq 30^0$)

- op feiten gebaseerd
- onderzocht
- afgewogen = ook met andere kanten rekening houden
(als je voor iets kiest, moet je ook zeggen, waarom je voor iets anders niét kiest)

Vaardigheidskaart 4.0. OORZAAKVRAAG, REDENVRAAG, AANLEIDINGVRAAG

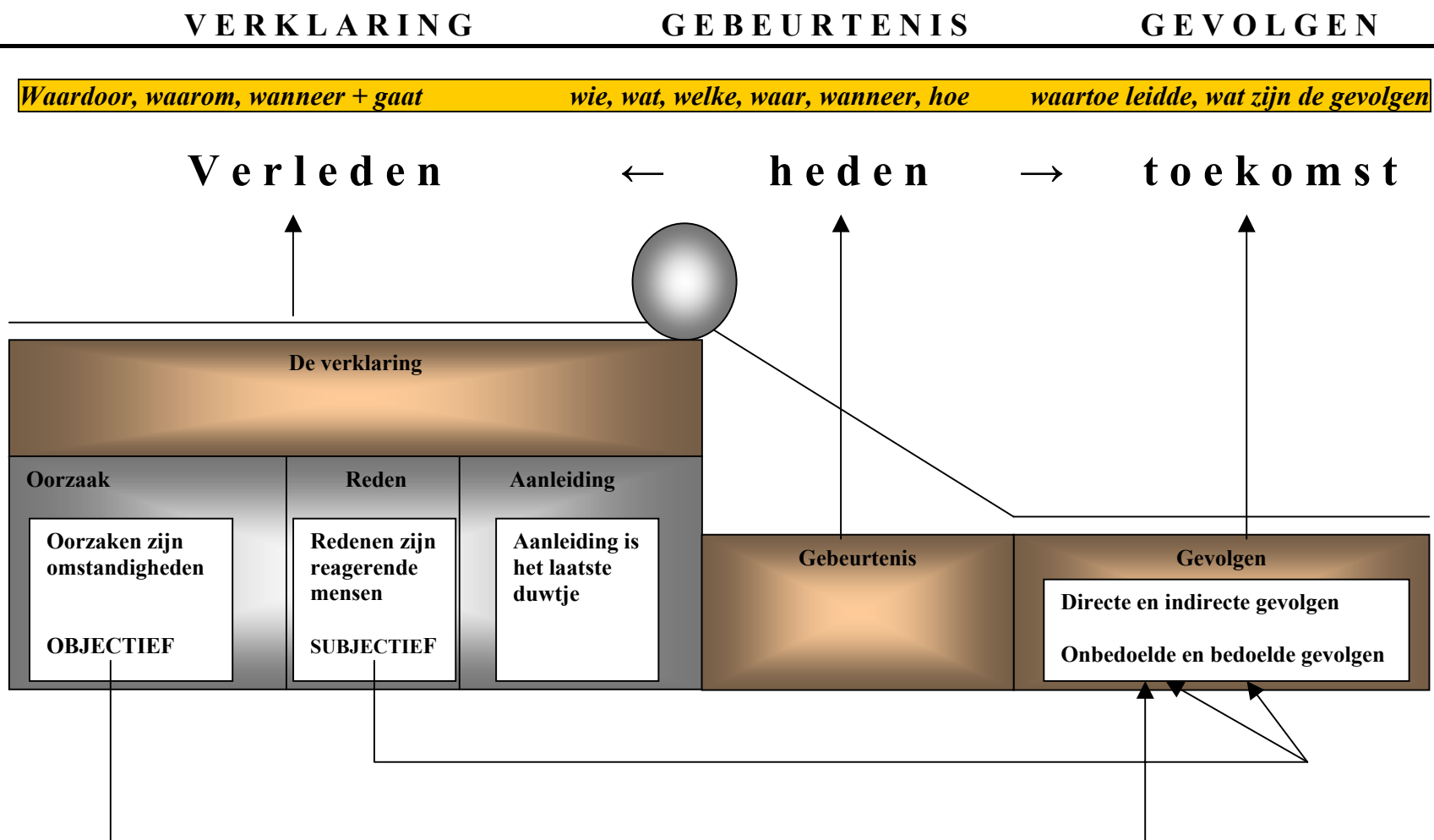
OORZAAKVRAAG: **DOOR WELK PROBLEEM** ONTSTAAT.....(hier komt de gebeurtenis)
WAARDOOR

REDEVRAAG: **WAAROM** WILLEN PERSONEN / MENSEN MEEDOEN AAN.....(hier komt de gebeurtenis)

AANLEIDINGVRAAG: **DOOR WELKE GEBEURTENIS GAAT**.....(hier komt de gebeurtenis **BEGINNEN?**)
WANNEER

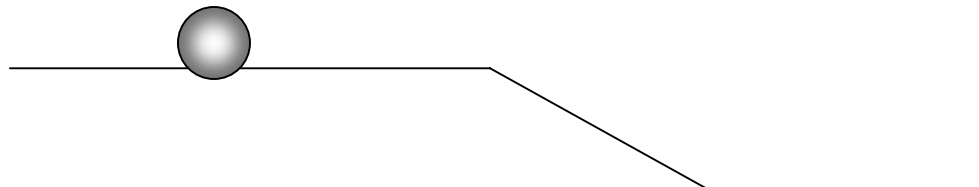
Voorbeeld: **Door welk probleem / welke problemen (waardoor)** ontstaat de Tweede Wereldoorlog
Waarom willen de Amerikanen deelnemen aan de Tweede Wereldoorlog?
Door welke gebeurtenis (wanneer) gaat de Tweede Wereldoorlog **beginnen?**

Vaardigheidskaart 4.1. VERKLARING, GEBEURTENIS, GEVOLGEN

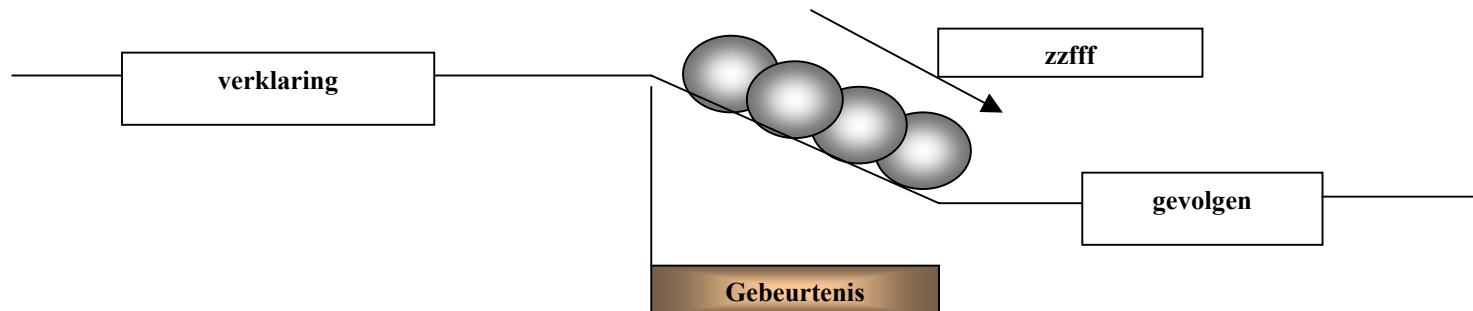

Vaardigheidskaart 4.2. VERKLARING, GEBEURTENIS, GEVOLGEN

Kijk eens naar de volgende tekening. Je ziet twee horizontale lijnen, die met elkaar verbonden zijn door een schuine lijn. Het balletje zal nooit uit zichzelf gaan rollen, want het ligt op een horizontaal vlak

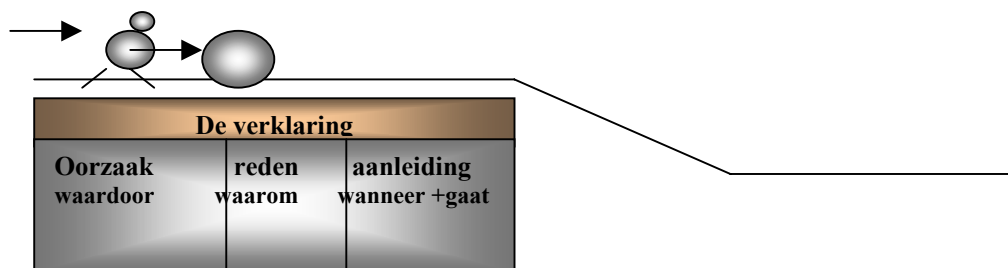

We spreken af, dat als het balletje van het schuine vlak rolt dat dat een **gebeurtenis** is. (De tweede horizontale lijn stelt de gevolgen voor!)

Er moet dus *kracht* worden uitgeoefend op het balletje om de gebeurtenis te laten plaatsvinden. En er moet *iemand* zijn die die kracht *wil* gaan uitoefenen. Als je nu kijkt naar het balletje, zie je dat goed. De linker pijl is de kracht en er is iemand die die kracht ook gaat uitoefenen. Nu kan het balletje geduwd worden naar het einde van het horizontale vlak.

De kracht (= de oorzaak) en het poppetje (= de reden) zijn onderdeel van de verklaring van de gebeurtenis. De vragen hierbij zijn resp. waardoor en waarom?

Als het balletje helemaal tot aan het eind is geduwd van het horizontale vlak dan is er alleen nog maar een laatste zetje nodig. Op dat moment gaat het balletje zelf rollen en is **de gebeurtenis** begonnen. Dat laatste zetje noemen we **de aanleiding**. De aanleiding is het laatste deel van **de verklaring**: DE VRAAG HIERBIJ IS: WANNEER GAAT DE GEBEURTENIS BEGINNEN?

BOEKEN

Achternaam + voorletter(-s) + voorvoegsels | titel + ondertitel *cursief* of onderstreept | deel | plaats van uitgave + uitgever + jaar van uitgave ^{druk}

één schrijver

Loon, Paul van, *Vampier in de school*. Amsterdam [Elzenga] 1999⁷

Presser, J., *Ondergang. De vervolging en verdelging van het Nederlandse jodendom 1940-1945*. Deel II. 's-Gravenhage [Staatsuitgeverij / Martinus Nijhoff] 1965

Twee of drie schrijvers: alle twee of drie

Musterd, C., en Talsma, J., *De puntjes op de scriptie. Aanwijzingen voor de verzorging van scripties, werkstukken, nota's...*Rijswijk [Nijgh & Van Ditmar] 1994

Meer dan drie schrijvers: e.a. (=en anderen)

Buck, P. de, e.a., *Zoeken en schrijven. Handleiding bij het maken van een historisch werkstuk*. Haarlem [Gottmer Educatief] 1982

Instelling, bedrijf, enz.

Scholengemeenschap De Amersfoortse Berg, 1997-1998. Amersfoort z.j.
Rijksvoorlichtingsdienst. *Samenvatting beleid kabinet Den Uyl 1973-1977*. 's-Gravenhage [Staatsuitgeverij] 1977

ARTIKELN IN TIJDSCHRIFTEN, KRANTEN

Achternaam + voorletter(-s) + voorvoegsel | titel en ondertitel tussen “ ” | tijdschriftnaam *cursief* of *onderstreept* | jaargang + jaar + bladzijden

Pol, Arent, “Euro’s in de vroege Middeleeuwen?” *Spiegel Historiae. Magazine voor geschiedenis en archeologie* 34 (1999) blz. 298-306

Volkskrant, de - , donderdag 16 maart 2000, bladzijde 23

INTERNET, CD-ROM, FILM, TELEVISIE

Altijd website en datum vermelden! Bij cd’s, speelfilms en televisie vermelden: CD-ROM, Speelfilm, Televisieprogramma en omroep, enz.

Stamboomonderzoek, *http://www.archief.nl/rad/genealogie*. 16 maart 2000

Toetanchamon, CD-ROM *Encarta Encyclopedie 1998 - Winkler Prins –editie* [Microsoft] 1998

The man in the iron mask, Speelfilm USA, Randall: United Artists 1997

NOVA, TV-actualiteitenrubriek NPS / VARA, zaterdag 24 november 2001

Let op !!

1. geen woordenboeken en atlanten in bronnenlijst
2. geen persoonlijke titels (mr., dr., drs., professor, jonkheer, enz.) bij schrijvers vermelden
3. z.j. = zonder jaar van uitgave; z.p. = zonder plaats van uitgave

